

2016-01-11

TJÄNSTESKRIVELSE
UBN 2015/85-041

Utbildningsnämnden

Årsbokslut 2015 för utbildningsnämnden

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beslutar fastställa årsbokslut 2015 för utbildningsnämnden.

Sammanfattning

Utbildningsnämndens årsbokslut för 2015 innebär ett överskott jämfört med budget om 4,2 mnkr. Överskottet kan framför allt hänföras till förskola, pedagogisk omsorg och fritidshem. Grundskolan och gymnasieskolan har å andra sidan ett underskott vilket till stor del beror på ökat mottagande av nyanlända elever. Verksamhetsresultatet för utbildningsnämnden visar på mycket goda resultat även i jämförelse med andra kommuner och riket. Trots dessa goda resultat når verksamheterna inte upp till den ambitionsnivå som utbildningsnämnden beslutat om för vissa nyckeltal.

Ärendet

Utbildningsnämnden redovisar i årsbokslutet det ekonomiska utfallet jämfört med budget samt måluppfyllelsen för respektive verksamhet.

Verksamhetens uppdrag

I Nacka är utbildning högt prioriterat – världens bästa förskolor och skolor ska finnas här. Föräldrar och elever ska ha ett varierat utbud av god kvalitet att välja emellan. Maximal utveckling och stimulerande lärande, reellt inflytande, stor valfrihet samt trygghet och arbetsro är målen och ledorden som Nackas skolor har haft att arbeta utifrån.

Detta hände under 2015

Nacka placerade sig på åttonde plats i SKL:s redovisning om hur väl kommunernas skolor lyckas med sitt kunskapsuppdrag. Bedömningen som grundar sig på niornas meritvärde, andel elever som blir behöriga till yrkesprogram, andel elever som når kunskapskraven i alla ämnen samt betyg i årskurs sex. Nacka hamnar bland de tio procent bästa kommunerna i flera kategorier. När betygsresultaten för 2015 publicerades visade det sig att Nackas niondeklassare hade högst meritvärde i landet.

Med anledning av flyktingsituationen i världen tog Nacka emot många nyanlända, framför allt i gymnasieskolan. Mellan vår- och höstterminen nästan fördubblades antalet elever på

gymnasieskolans språkintröduktion. I grundskolan ökade andelen nyanlända med nästan en fjärdedel. Med den stora ökningen följer att Nacka har en utmaning i att kunna erbjuda alla nyanlända elever en skolplats.

Skolinspektionen genomförde en tillsyn baserad på en risk- och väsentlighetsanalys. Tillsynen genomfördes på övergripande huvudmannanivå och på några utvalda skolor. Skolinspektionens granskning visar på det hela taget att Nacka uppfyller kraven vad gäller den övergripande styrningen och utveckling av verksamheten. Skolinspektionen skriver i sitt beslut att eleverna i Nacka kommun ges en utbildning som fungerar väl utifrån de områden som granskats.

I arbetet med den fördjupade strukturplanen över centrala Nacka har behovet av nya förskole- och skolplatser prognostiserats. Det kommer att behövas cirka 3 300 förskoleplatser och 2 400 skolplatser fram till 2030. Dessutom kommer några förskolor att flyttas till andra lokaler. På Kvarnholmen öppnade förskolan Alexanderskolan i Nacka under våren.

Måluppfyllelse under 2015

Förskola och pedagogisk omsorg

Flera nyckeltal som grundar sig på föräldraenkäten har förbättrats över tid och för sju av dessa åtta nyckeltal ligger utfallet över målvärdena. Det enda nyckeltal som avviker från det positiva mönstret är det som avser information om hur barnet utvecklas. Resultatet är dock högt men når inte upp till utbildningsnämndens målvärde. Nackas resultat på föräldraenkäten ligger över totalresultatet i samtliga delar där jämförelse kan göras med andra kommuner. Däremot har utfallet på nyckeltalet som visar andel personal med förskolläroarutbildning sjunkit med fyra procentenheter. Den låga andelen förskollärare är ett fortsatt problemområde.

Grundskola

Nackas elever i årskurs nio hade i år högst meritvärde i landet. Det genomsnittliga meritvärdet i årskurs nio ökade för både flickor och pojkar jämfört med föregående år. Ökningen är störst för flickorna, vilket innebär att skillnaden i resultat mellan könen har ökat något.

Andel elever som klarat kravnivån i nationella proven i årskurs tre har ökat och även andel elever som gick ut årskurs nio och blev behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram. Andel

pojkar som nådde minst betyget C i nationella proven i svenska har dock minskat jämfört med året innan, både vad gäller årskurs sex och nio.

De nyckeltal som grundar sig på elev- och föräldraenkäten visar på både förbättringar och försämringar jämfört med föregående år, se nedan.

- **Stimulerande verksamhet**
Utfallet har förbättrats svagt och resultatet är över målvärdet.
- **Skolarbetet ska väcka nyfikenhet för lust att lära.**
Målvärdet nås för nyckeltalet. Utfallet har förbättrats för eleverna i årskurs åtta, men minskat för eleverna i årskurs fem.
- **Andel elever som använder dator dagligen**
Målvärdet nås inte för nyckeltalet. Värdet har ökat bland elever i årskurs åtta, men minskat i årskurs fem.
- **Reellt inflytande**
När det gäller inflytande och delaktighet har resultaten förbättrats i årskurs åtta, men däremot försämrats i årskurs fem. Utfallet ligger långt ifrån målvärdet.
- **Trygg arbetsmiljö**
Arbetsron har förbättrats för eleverna i årskurs fem, men försämrats i årskurs åtta och utfallet ligger fortfarande under målnivån.
Andel elever som känner sig trygga har minskat i årskurs fem och målvärdet nås inte.

Jämfört med andra kommuner ligger samtliga jämförbara nyckeltal över genomsnittet i elev- och föräldraenkäten. Skillnaden är särskilt tydlig när det gäller hur stimulerande verksamheten bedöms, om skolarbetet väcker nyfikenhet, samt delaktighet i planeringen. Även när det gäller information om hur eleverna ligger till är skillnaden tydlig, trots att utfallet i Nacka har försämrats.

Andel personal med pedagogisk högskoleutbildning i fritidshemsverksamheten ligger långt under målvärdet.

Andel elever som fick sitt förstahandsval av skola till höstterminen 2015 var 88 procent. Av de föräldrar som sökte till förskoleklass fick 96 procent sitt förstahandsval, men till årskurs sju var andelen 73 procent vilket är en minskning från förra årets 83 procent.

Gymnasieskola

Den genomsnittliga betygspoängen för elever i Nackas skolor var 15,0 vilken är densamma som året innan. Den genomsnittliga betygspoängen i nationella kursprovet i gymnasiets första matematikkurs har ökat något sedan föregående år. Resultaten varierar dock en hel del mellan skolorna.

Andel elever som fullföljer påbörjad gymnasieutbildning har ökat över tid och ökningen såväl elever i Nackas skolor som elever folkbokförda i kommunen. Andel elever i Nackas gymnasieskolor som fullföljt inom fyra år var 87 procent, jämfört med 80,5 året innan. Även i landet som helhet och i länet har andel elever som fullföljt ökat, men ökningen är större i Nacka. En förklaring till att Nacka ligger högt är att eleverna i Nackas skolor i hög grad går på högskoleförberedande program som generellt har fler elever som får examen. Men även om man tittar på högskoleförberedande och yrkesprogram separat så ligger andelen som får examen inom tre år högre i Nacka. Av eleverna som var folkbokförda i Nacka och som började gymnasiet hösten 2013 gick 89 procent på samma program hösten efter. Andel elever som bytte program har minskat något.

Andel gymnasieelever som kan rekommendera sin skola har varit på ungefär samma nivå under de tre senaste åren, men resultaten på många av elevenkätens påståenden som ligger till grund för nyckeltalen, har försämrats jämfört med föregående år. Det gäller hur undervisningen motiverar till att lära mer, information om hur eleverna ligger till under kursens gång samt arbetsro. Andel elever som använder dator dagligen i skolan har däremot ökat och andel elever som tycker att de kan påverka arbetssättet har ökat svagt. Andel nöjda elever som kan rekommendera sin skola varierar mellan 97 och 18 procent mellan skolorna. Sex av nio skolor hade minst 80 procent nöjda elever.

Andel elever som använder dator dagligen i skolan har ökat; 79 procent av eleverna i Nacka har angett att de använder dator eller läsplatta varje dag i skolan i hög eller mycket hög grad. Det är en tydlig ökning från 2013 då andelen var 68 procent respektive 71 procent för 2014.

Sammanfattande ekonomisk analys

Utbildningsnämndens ekonomiska resultat är ett överskott om 4,2 mnkr mot budget 2015. Överskottet fördelas med 0,5 mnkr på checkramen och 3,7 mnkr på övrig ram..

Antalet barn i förskola och pedagogisk omsorg har varit cirka 80 färre i genomsnitt än vad som budgeterats vilket ger ett överskott om 3,3 mnkr. Fritidshemsverksamheten uppvisar ett stort överskott vilket beror på att efterfrågan varit lägre än den budgeterade, cirka 150 barn. Det ger ett överskott om 10,0 mnkr. I budget för 2016 har efterfråganivån sänkts.

Grundskolan har i förhållande till budget ett underskott om 3,6 mnkr. Orsaken är att drygt tjugo fler elever än det budgeterats för har varit folkbokförda i Nacka under året. Dessutom har antalet nyanlända elever varit fler än vad som kunde prognostiserats.

Antalet gymnasieelever folkbokförda i Nacka blev många fler än vad som budgeterats. I slutet av året cirka 170 stycken fler för höstterminen och cirka 90 stycken i genomsnitt över året. Anledningen är att antagandet om framför allt 18-åringar i befolkningsprognosen slog fel och att många elever under hösten tillkommit på grund av flyktingsituationen. Verksamheten har ett underskott om 7,5 mnkr.

Likvärdighetsgarantins olika delar som avser skolan fick ett större överskott än vad som tidigare angetts i uppföljningar. Uppföljningen under hösten pekade mot överskott men i och med flyktingsituationen fick försiktighetsprincipen råda. Flertalet av de nyanlända eleverna är i gymnasieåldern, vilket innebär att de inte erhåller nyanländresurs utan får särskild programpeng för språkintröduktion istället. För förskolans blev underskott 1,2 mnkr och för skolan blev ett överskott om 2,8 mnkr, vilket sammantaget ger ett överskott om 1,6 mnkr.

Tabell 1: Ekonomisk utfall 2015





Verksamhet, tkr	Utfall 2015					Utfall 2014		
	Kostnader (-) Intäkter (+)	Intäkter	Kostnader	Utfall netto	Budget	Budget-avvikelse	Intäkter	Kostnader
Checkram	166 197	-2 390 382	-2 224 185	-2 224 658	473	158 664	-2 291 567	-2 132 903
Förskola och pedagogisk omsorg	95 815	-796 401	-700 586	-703 888	3 302	94 057	-787 906	-693 849
Vårdnadsbidrag	7	-1 875	-1 868	-1 358	-510		-1 503	-1 503
Fritidshem	43 734	-255 957	-212 223	-222 255	10 032	41 697	-246 576	-204 879
Öppen fritidsverksamhet	38	-4 609	-4 571	-5 019	448	37	-4 398	-4 361
Förskoleklass	684	-58 128	-57 444	-57 071	-373	630	-55 881	-55 251
Grundskola	16 114	-931 111	-914 997	-911 356	-3 641	14 142	-861 420	-847 278
Grundsärskola	315	-22 176	-21 861	-21 849	-12	295	-20 739	-20 444
Gymnasieskola	9 161	-307 366	-298 205	-290 707	-7 498	7 500	-301 163	-293 663
Gymnasiesärskola	329	-12 759	-12 430	-11 155	-1 275	306	-11 981	-11 675
Övrig ram	1 375	-262 046	-260 671	-264 407	3 736	1 422	-253 050	-251 628
Likvärdighetsgarantin	1 035	-228 537	-227 502	-229 149	1 647	1 082	-220 571	-219 489
- Förskola och ped omsorg	612	-49 902	-49 290	-48 109	-1 181	533	-49 682	-49 149
- Skola och fritidshem	423	-178 635	-178 212	-181 040	2 828	549	-170 889	-170 340
Öppen förskola	144	-6 109	-5 965	-7 337	1 372	105	-6 166	-6 061
Nämnd och m&h	74	-25 875	-25 801	-26 144	343	35	-24 533	-24 498
Forskning	122	-1 525	-1 403	-1 777	374	200	-1 780	-1 580
Summa utbildningsnämnden	167 572	-2 652 428	-2 484 856	-2 489 065	4 209	160 086	-2 544 617	-2 384 531

Tabell 2: Jämförande resultat- och verksamhetsmätt (.. = inget värde finns att redovisa)




RESULTATMÅTT för samtliga huvudmän i kommunen (skolkommunen)	Danderyd	Nacka	Sollentuna	Stockholm	Täby	Upplands-Väsby	Vallentuna	Österåker	Riket eller alla kn:r	Statistikår
Andel årsarbetare med förskolläraexamen										
Genomsnittligt meritvärde i årskurs 9	259	263	248	245	255	219	229	227	225	2015
Andel som nått målen i alla ämnen i grundskolan	92,0	91,2	86,3	79,4	93,6	79,9	79,7	83,8	77,0	2015
Andel behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram	96,5	96,2	92,4	87,3	96,2	89,1	89,4	90,9	85,6	2015
Genomsnittlig betygspoäng i gymnasieskolan	15,5	15,0	14,5	14,4	14,5	12,8	12,8	13,1	14,0	2015
Andel elever med gymnasieexamen	94,5	94,6	90,7	86,6	92,8	76,1	71,2	80,3	89,2	2015
Andel nöjda föräldrar i förskolan	97	95	94	..	91	92	94	92	94	2015
Andel nöjda föräldrar i pedagogisk omsorg	100	100	99	..	100	95	90	97	99	2015
Andel nöjda föräldrar i förskoleklass	95	92	92	..	95	89	89	94	92	2015
Andel nöjda elever i grundskolan	91	86	83	..	83	77	79	84	83	2015
Inv 25-64 år med högst förgynn utbildn, andel (Kolada)	3,3	8,0	8,7	9,9	5,9	13,6	10,1	10,1		2014
Resurskronor per meritvärde (formel)	334	347	357	417	298	357	347	340		2015
Nöjd medborgarindex, NMI, förskola (SCB)	80,0	71,0	71,0	..	64,0	56,0	65,0	58,0		2015
Nöjd medborgarindex, NMI, grundskola (SCB)	78,0	67,0	67,0	..	67,0	42,0	56,0	49,0		2015
Nöjd medborgarindex, NMI, gymnasieskola (SCB)	79,0	70,0	71,0	..	69,0	51,0	41,0	50,0		2015


Tabell 3: Antal folkbokförda Nackabarn/ -elever höstterminen 2015

Verksamhet	Antal barn/elever
Förskola	5 804
Pedagogisk omsorg, 1-5 år	310
Pedagogisk omsorg, 6-12 år	74
Fritidshem	5 780
Förskoleklass	1 469
Grundskola	12 454
Grundsärskola	87
Gymnasieskola	3 392
Gymnasiesärskola	41
Vuxenutbildning	3 050

Verksamhetsresultat förskola och pedagogisk omsorg					
Övergripande mål	Strategiskt mål	Läge		Målvärde	Utfall
God kommunal service	<i>Maximal utveckling och stimulerande lärande</i> Varje barn har rätt till en verksamhet som utgår från individens behov och förutsättningar och som stimulerar till största möjliga lärande och kunskapsutveckling.		1. Andel personal i förskolan som har förskolläraryr utbildning. 2. Andel föräldrar som anser att verksamheten är stimulerande för deras barn. 3. Andel föräldrar som anser att förskolan arbetar med att utveckla barnets språk. 4. Andel föräldrar som anser att förskolan arbetar med att få barnet att förstå matematik.	45 95 85 80	33 96 89 83
	<i>Reellt inflytande</i> Varje barn har rätt till en verksamhet som arbetar målmedvetet för att barn och föräldrar ska ha god insyn i och inflytande över anordnarens verksamhet och utveckling. Varje barn har också rätt till ett reellt inflytande över sin utveckling.		1. Andel föräldrar som anser att deras barns tankar och intressen tas tillvara. 2. Andel föräldrar som får tydlig information om hur barnet utvecklas. 3. Andel föräldrar som är nöjda med öppettider i förskola och pedagogisk omsorg.	85 90 95	86 87 96
Valfrihet	<i>Valmöjligheter</i> Föräldrar ska ges stora valmöjligheter vid val av förskola, pedagogisk omsorg och fritids.		1. I alla kommunal delar ska utbudet av platser i förskolan motsvara efterfrågan.	4	4
Trygg och säker kommun	<i>Trygg arbetsmiljö</i> Varje barn har till en arbetsmiljö som präglas av glädje, trygghet och stimulans som bidrar till god hälsa.		1. Andel föräldrar som anser att barnet är tryggt i verksamheten.	95	97
			2. Andel föräldrar som anser att barnen är ute varje dag med förskolan eller i den pedagogiska omsorgen.	95	96

Verksamhetsresultat förskoleklass och grundskola					
Övergripande mål	Strategiskt mål	Läge		Målvärde	Utfall
God kommunal service	<p><i>Maximal utveckling och stimulerande lärande</i></p> <p>Varje elev har rätt till en verksamhet som utgår från individens behov och förutsättningar och som stimulerar till största möjliga lärande och kunskapsutveckling.</p>	■	<ol style="list-style-type: none"> 1. Meritvärde, 17 ämnen 2. Meritvärde för pojkar 3. Andel skolor med positiv avvikelse i sals-modellen (meritvärde) 4. Andel elever i årskurs tre som når kravnivån i NP i både sv och ma. 5. Andel pojkar i årskurs sex som når lägst betyg C i NP i svenska. 6. Andel pojkar i årskurs nio som når lägst betyg C i NP i svenska. 7. Andel elever i årskurs nio som blir behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram 8. Andel föräldrar som anser att verksamheten är stimulerande för deras barn. 9. Andel elever som anser att skolarbetet väcker nyfikenhet för lust att lära sig mer. 10. Andel elever som använder dator/läsplatta dagligen. 11. Andel personal med pedagogisk högskoleutbildning i fritidshemmet 	252 244 100 75 65 65 100 90 65 90 36	263 248 91 73 49 50 96 93 65 73 27
	<p><i>Reellt inflytande</i></p> <p>Varje elev har rätt till en verksamhet som arbetar målmedvetet för att elever och föräldrar ska ha god insyn i och inflytande över skolans verksamhet och utveckling. Varje elev har också rätt till ett reellt inflytande över sin utveckling.</p>	▲	<ol style="list-style-type: none"> 1. Andel elever som anser att de är med och planerar arbetet i skolan. 2. Andel föräldrar som anser att de får tydlig information om hur deras barn ligger till i förhållande till kunskapskraven 3. Andel elever som anser att de får veta hur det går för dem i skolarbetet 4. Andel föräldrar som anser att deras barn är med och påverkar de gem aktiviteterna på fritids. 	75 85 90 75	65 80 85 63
Valfrihet	<p><i>Valmöjligheter</i></p> <p>Föräldrar och elever ska ges stora valmöjligheter vid val av skola.</p>	▲	<ol style="list-style-type: none"> 1. Andel föräldrar som har fått sitt förstahandsval tillgodosett vid val av skola. 	95	88
Trygg och säker kommun	<p><i>Trygg arbetsmiljö</i></p> <p>Varje elev har rätt till en arbetsmiljö som präglas av glädje, trygghet, studiero och stimulans och som bidrar till god hälsa.</p>	▲	<ol style="list-style-type: none"> 1. Andel elever som anser att de är trygga i skolan. 2. Andel elever som kan arbeta utan att bli störda under lektioner och arbetspass 3. Andel elever som varje skoldag deltar i någon form av fysisk aktivitet i skolan. 	95 75 75	90 69 71

Verksamhetsresultat gymnasieskola					
Övergripande mål	Strategiskt mål	Läge		Mål-Värde	Utfall
God kommunal service	<p><i>Maximal utveckling och stimulerande lärande</i></p> <p>Varje elev har rätt till en verksamhet som utgår från individens behov och förutsättningar och som stimulerar till största möjliga lärande och kunskapsutveckling.</p>		<ol style="list-style-type: none"> Andel elever i Nackas skolor som fullföljer gymn. inom fyra år. Betygspoäng i Nacka Betygspoäng i nationella kursprov i ma 1 a-c. Andel elever som anser att undervisningen motiverar dem till att vilja lära sig mer. Andel elever som fortsätter påbörjat program år två (ej IM). Andel elever som använder dator/läsplatta dagligen. 	80 14,5 13,0 65 95 85	87 15,0 12,8 50 89 79
	<p><i>Reellt inflytande</i></p> <p>Varje elev har rätt till en verksamhet som arbetar målmedvetet för att elever och föräldrar ska ha god insyn i och inflytande över skolans verksamhet och utveckling. Varje elev har också rätt till ett reellt inflytande över sin utveckling.</p>		<ol style="list-style-type: none"> Andel elever som anser att de kan påverka arbetssättet under lektionerna. Andel elever som får information om hur de ligger till under kursens gång. 	55 65	48 46
Trygg och säker kommun	<p><i>Trygg arbetsmiljö</i></p> <p>Varje elev har rätt till en arbetsmiljö som präglas av glädje, trygghet, studiero och stimulans och som bidrar till god hälsa.</p>		<ol style="list-style-type: none"> Andel elever som känner sig trygga i skolan. Andel elever som anser att det är arbetsro på lektionerna. 	95 60	94 49

Insatta resurser		
Övergripande mål	Strategiskt mål	Läge
Effektivt resursutnyttjande	Budget i balans	

Susanne Nord
Utbildningsdirektör
Stadsledningskontoret

Jill Salander
Controller
Utbildningsenheten

Kristina Heuman
Controller
Utbildningsenheten

Bilaga

Verksamhetsberättelse 2015